

2019

Fjölskyldu- og frístundanevnd

**JAFNRÉTTISSTEFNA
HVALFJARÐARSVEITAR**

Inngangur

Jafnréttisáætlunin er unnin samkvæmt 12. gr. laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008 en þar segir m.a. að sveitarstjórnir skuli skipa jafnréttisnefndir sem hafi umsjón með gerð jafnréttisáætlana til fjögurra ára. Jafnréttisáætlanir skulu lagðar fram til samþykktar í sveitarstjórn eigi síðar en ári eftir sveitarstjórnarkosningar.

Markmið jafnréttisáætlunar Hvalfjarðarsveitar

Með jafnréttisáætlun Hvalfjarðarsveitar skal tryggja jafna stöðu og möguleika kynjanna bæði í starfsemi og störfum á vegum sveitarfélagsins. Allir einstaklingar skulu eiga jafna möguleika á að njóta eigin atorku og að þroska hæfileika sína óháð kynferði. Jafnréttissjónarmið skal flétta inn í allar þær ákvarðanir og aðgerðir á vegum sveitarfélagsins þar sem jafnréttismál koma til álita. Með þessari áætlun er þeim vilja lýst að jafna stöðu kynjanna. Í köflunum hér að neðan um fræðslu og framkvæmd má sjá hvernig markmiðum jafnréttisáætlunarinnar er fylgt eftir.

Framkvæmd og umfang

Jafnréttisáætlun Hvalfjarðarsveitar er þrjúþætt og tekur til sveitarfélagsins sem stjórnvalds, sem vinnuveitanda og sem þjónustuveitanda. Markmiðið með áætluninni er að tryggja jafnrétti kynjanna og stuðla að kynjasambættingu í allri starfsemi sveitarfélagsins. Tilmælum er einnig beint til annarra aðila innan sveitarfélagsins að tryggja jafnrétti. Leiðir til þess að ná markmiðunum er að finna í áætluninni.

Framkvæmdaraðili

Fjölskyldu- og frístundanefnd Hvalfjarðarsveitar fer með jafnréttismál og starfar í umboði sveitarstjórnar. Nefndin skal:

- ✓ Vera sveitarstjórn til ráðgjafar í jafnréttismálum.
- ✓ Fylgjast með og hafa frumkvæði að aðgerðum þ.m.t. sértækum aðgerðum til að tryggja jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna.
- ✓ Endurskoða jafnréttisáætlun sveitarfélagsins í upphafi hvers kjörtímabils og leggur fyrir sveitarstjórn eigi síðar en ári eftir kosningar.
- ✓ Endurskoða jafnréttisáætlun þess á milli ef þurfa þykir.

Hvalfjarðarsveit sem stjórnvald

15. gr. Þátttaka í nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum hins opinbera

Við skipan í nefndir, ráð og stjórnir á vegum Hvalfjarðarsveitar skal hlutfall kynjanna vera sem jafnast og ekki minna en 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða. Kynjahlutfallið í stjórnnum, ráðum og nefndum skal kannað í september ár hvert og ábendingum um úrbætur komið til sveitarstjórnar. Þetta er á ábyrgð fjölskyldu- og frístundanefndar.

17. gr. Kynjasambætting

Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð sem gerð er á vegum ráðuneyta og opinberra stofnana er starfa á málefnasviði þeirra. Hið sama gildir um alla ákvörðunartöku innan ráðuneyta og stofnana eftir því sem við getur átt. Mikilvægt er að hæfileikar og menntun bæði kvenna og karla séu nýttir við ákvarðanatökur og stefnumótun. Eftir því sem kynjahlutföll eru jafnari í stefnumótun því meiri líkur eru á að ákvarðanir sem teknar eru endurspegli hagsmuni beggja kynja.

Boðið verður upp á fræðslu um kynjasambættingu og verður námskeiðið fyrir sveitarstjórn, sveitastjóra og aðra stjórnendur í sveitarfélaginu. Sveitarstjóri og frístunda- og menningarfulltrúi bera ábyrgð á að framfylgja þessu verkefni.

Hvalfjarðarsveit sem vinnuveitandi

Sveitarfélög bera skyldur til þess sem vinnuveitandi samkvæmt jafnréttislögum að gera jafnréttisáætlun um hvernig vinna skuli í samræmi við 18. gr. sömu laga. Samkvæmt þeirri lagagrein skal sveitarfélag með 25 starfsmenn eða fleiri setja sér markmið og gera áætlun um hvernig þau uppfylla 19.-22. gr. laga gagnvart starfsmönnum sínum. Vinna skal að því að störf flokkist ekki í sérstök kvenna- og karlastörf og launajafnréttis sé gætt, laus störf standi kynjunum til boða sem og starfsþjálfun og endurmenntun. Öllum, óháð kyni, verði gert mögulegt að samræma fjölskyldu- og atvinnulíf og skilgreint hvernig koma skuli í veg fyrir kynbundið ofbeldi, kynbundna eða kynferðislega áreitni og hvernig bregðast skal við slíku.

19. gr. Launajafnrétti

Við ráðningar hjá sveitarfélaginu, ákvörðun launa og fríðinda skal staða kynjanna vera jöfn. Til að tryggja að starfsfólk sveitarfélagsins fái að njóta jafnra launa og sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf hefur sveitarfélagið markað sér stefnu með jafnlaunavottun. Sveitarfélagið er að vinna að jafnlaunastefnu og lætur framkvæma launagreiningu sem á að vera tilbúin í maí 2020 og hafa lokið jafnlaunavottun í desember 2020. Til að viðhalda þessu þarf að framkvæma launagreiningu einu sinni á kjörtímabili þar sem athugað er hvort launamunur mælist eftir kyni og bera saman jafnverðmæt störf. Kynna þarf svo niðurstöður launagreiningar fyrir starfsfólki. Innri úttektir á jafnlaunavottuninni og rýni stjórnenda á kerfinu þarf að fara fram árlega.

Þetta er á ábyrgð skrifstofustjóra, frístunda- og menningarfulltrúa og sveitarstjóra.

20. gr. Laus störf, starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun

Í auglýsingum um störf hjá sveitarfélaginu skal hvetja til þess að það kyn sem er í minnihluta í viðkomandi starfsgrein sækji um starfið. Jafnréttissjónarmið skulu til jafns við önnur mikilvæg sjónarmið lögð til grundvallar við ráðningar starfsmanna. Ef jafna þarf stöðu kynjanna er heimilt að auglýsa eftir því kyni sem á hallar samanber 26. gr. jafnréttislaga og skal tilgangurinn þá koma fram í auglýsingunni.

Einnig skal tryggt að við úthlutun verkefna, tilfærslur í störfum og uppsagnir sé kynjunum ekki mismunað. Sveitarstjóri, forstöðumenn sveitarfélagsins og stofnanna þess skulu ávallt sjá til þess að mismunun eigi sér ekki stað og tryggt sé að bæði kynin njóti sömu möguleika til endurmenntunar, símenntunar og starfsþjálfunar. Einnig til að sækja námskeið til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf.

Til að fá upplýsingar um stöðu kynjanna þá þarf að taka saman hlutfall kynjanna, konur/karlar í störfum hjá sveitarfélaginu og hlutfall kynjanna sem nýta sér endurmenntun. Starfsmannaviðtöl eru einu sinni á ári og eiga að vera lokið fyrir apríl ár hvert. Þar verður spurt út í þátttöku í endurmenntun og símenntun. Einnig eru starfsmenn hvattir til menntunar óháð kyni. Þeir sem bera ábyrgð á þessum hluta eru stjórnendur og sveitastjóri sveitarfélagsins.

21. Samræming fjölskyldu- og atvinnulífs

Foreldrar í starfi hjá Hvalfjarðarsveit skulu hvattir til að nýta rétt sinn til fæðingar- og foreldraorlofs. Yfirmenn hjá sveitarfélaginu skulu tryggja að starfsmaður sé upplýstur um rétt sinn um fæðingarorlof. Starfsfólk Hvalfjarðarsveitar skal eiga kost á sveigjanlegum vinnutíma, hlutastörfum eða annarri hagræðingu á vinnutíma þar sem því verður við komið, til að auðvelda samræmi milli starfs og fjölskylduábyrgðar.

Þessum upplýsingum verður komið á framfæri á starfsmannafundum og/eða tekin umræða í árlegum starfsmannaviðtölum. Það er á ábyrgð stjórnenda og frístunda- og menningarfulltrúa Hvalfjarðarsveitar að tryggja að unnið sé eftir þessu verklagi.

22. Kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni.

Allir starfsmenn eiga rétt á að komið sé fram við þá af virðingu og er hverskonar áreitni, kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni hafnað. Starfsmenn, nemar og skjólstæðingar skulu vita hvert skal leita verði þeir fyrir slíkri framkomu skal strax grípa til viðeigandi aðgerða í samræmi við eineltisáætlun sveitarfélagsins. Ef yfirmaður er kærður verður hann vanhæfur til að taka ákvarðanir í tengslum við starfsskilyrði kæranda á meðan meðferð málsins stendur yfir og skal næsti yfirmaður taka ákvarðanir.

Unnið er eftir forvarnar- og eineltisstefnu Hvalfjarðarsveitar. Þær eru kynntar fyrir starfsmönnum annað hvert ár af Frístunda- og menningarfulltrúa Hvalfjarðarsveitar sem ber einnig ábyrgð á því verkefni.

Sveitarfélagið sem þjónustuveitandi

Menntun og skólastarf

Samkvæmt 23. gr. skal kynjasambættingar vera gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla- og uppeldisstarfi, þar á meðal íþrótt- og tómstundastarfi. Nemendur á öllum skólastigum skulu fá fræðslu um jafnréttismál þar sem áhersla er lögð á að búa kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, fjölskyldulífi og atvinnulífi. Skólayfirvöld og forstöðumenn uppeldisstofnana vinna að jafnri stöðu kynjanna, veita börnum og unglíngum hvatningu til að rækta sérkenni sín, jákvæð samskipti kynjanna og auka jafnréttisvitund nemenda sinna. Þau sjá til þess að kennslu- og námsgögn mismuni ekki kynjunum. Í náms- og starfsfræðslu og einnig við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni fá fræðslu og ráðgjöf í tengslum

við sömu störf. Tilmælum er beint til alls starfsfólks stofnana þar sem uppeldisstarf fer fram, eins og í leikskólum, skólum, félagsmiðstöðvum og íþróttamannvirkjum, að hafa jafnréttissjónarmið að leiðarljósi. Jafnréttis skal gætt í öllu skólastarfi.

Tómstundir, íþróttir og sumarstörf á vegum Hvalfjarðarsveitar

Þess skal gætt að kynin hafi sömu tækifæri til íþróttaiðkunar. Gætt skal að því að kynin sitji jafnt að fjárveitingum sveitarfélagsins og hafi sama aðgang að aðstöðu til íþróttaiðkunar sem og annarrar virkni. Tryggja skal að skipulag þess höfði jafnt til kynjanna. Í auglýsingum um styrki og störf eru allir hvattir til að sækja um. Við úrvinnslu umsókna skal þess gætt að kynin hafi jafnan rétt. Starfsmenn sem sjá um tómstunda- og félagsstarf og sumarstörf tryggja sömu möguleika kynjanna með auglýsingum og úrvinnslu umsókna.

Fræðsla og ráðgjöf starfsmanna

Starfsmönnum og stjórnendum stofnana Hvalfjarðarsveitar skal standa til boða aðstoð og fræðsla í jafnréttismálum. Þetta á við um störf og starfsaðstæður, svo sem kjör og samskipti á vinnustað, kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni, kynferðislega áreitni, valdbeitingu og önnur þau mál sem snúa að jafnrétti og samskiptum kynjanna á vinnustað. Frístunda- og menningarfulltrúi og/eða umsjónarmenn viðeigandi stofnana bera ábyrgð á að starfsmenn fái fræðslu í jafnréttismálum.

Eftirfylgni

Jafnréttisáætlun skal vera aðgengileg hjá öllum stofnunum sveitarfélagsins og ber frístunda- og menningarfulltrúi ábyrgð á að hún verði kynnt öllum starfsmönnum þess.

Mikilvægt er að verkefnum áætlunarinnar sé fylgt eftir. Á hverju ári skal fara yfir niðurstöður allra verkefnanna með framkvæmdastjórum sveitarfélagsins, framkvæmdaaðilum og helstu stjórnendum. Einnig skal kynnt fyrir starfsfólki það sem vel hefur tekist og ekki síður er gagnlegt að kynna á hvaða sviðum vinnustaðurinn þarf að bæta sig. Ef slíkar leiðir eru farnar verður áætlunin að lifandi plaggi sem talað er um og líklegra er að hún skili raunverulegum árangri.

Samþykkt af Fjölskyldu – og frístundarnefnd 27. 11. 2019

Samþykkt í sveitarstjórn Hvalfjarðarsveitar 12. 12. 2019